

Κοινωνική Διάσταση της Επιχειρηματικής Στρατηγικής - "Πιο Πράσινο" Ιδιωτικός Τομέας

Ιουλία Πανουργιά-Κλώνη

Σύμβουλος Περιβαλλοντικών Θεμάτων

Διεθνής Τράπεζα

ΗΠΑ

Η ιδιωτικοποίηση στον οικονομικό χώρο, η συνειδητοποίηση της αξίας προστασίας του φυσικού πλούτου και η αυξανόμενη συμμετοχή των μη-κυβερνητικών οργανισμών στα κοινά, είναι οι πιο σημαντικές τάσεις στο διεθνή χώρο στην επόμενη δεκαετία. Οι κυβερνήσεις προσανατολίζονται προς τον ιδιωτικό τομέα για αύξηση της απασχόλησης, οικονομική ανάπτυξη και καθοδήγηση. Από το 1992, που έλαβε χώρα στο Ρίο ντε Τζανέιρο η Διάσκεψη Κορυφής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, το θέμα πώς να επιτευχθεί ανάπτυξη, αλλά βιώσιμη από περιβαλλοντικής πλευράς, μέσω των δραστηριοτήτων του ιδιωτικού επιχειρηματικού χώρου, ήταν το βασικό ερώτημα που ετίθετο και από τις δύο σκοπιές, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.

Πίνακας 1. Σύνθεση του Παγκόσμιου Πλούτου

Παγκοσμίως (100%)		Ύλες Αναπτυσσόμενες Χώρες	
Φυσικό Κεφάλαιο	10%	Φυσικό Κεφάλαιο	28%
Παραγόμενο Κεφάλαιο	10%	Παραγόμενο Κεφάλαιο	28%
Ανθρώπινο Κεφάλαιο	40%	Ανθρώπινο Κεφάλαιο	56%
Κοινωνικό Κεφάλαιο	40%		

Εξαγωγείς Πρώτων Υλών

Φυσικό Κεφάλαιο	44%	Φυσικό Κεφάλαιο	17%
Παραγόμενο Κεφάλαιο	20%	Παραγόμενο Κεφάλαιο	16%
Ανθρώπινο Κεφάλαιο	36%	Ανθρώπινο Κεφάλαιο	67%

Χώρες Υψηλού Εισοδήματος

Τα στοιχεία από την παγκόσμια τράπεζα και τον Οργανισμό Ανάπτυξης του ΟΗΕ μπορούν να δώσουν ένα πλαίσιο αναφοράς για να αντιληφθούμε ορισμένα βασικά μεγέθη, σχετικά με το αντικείμενο της συζήτησής μας και κυρίως το σκεπτικό που υποστηρίζει την αναμενόμενη συνεργασία μεταξύ του ιδιωτικού επιχειρηματικού κόσμου, της κοινωνίας και των εκπροσώπων των μη-κυβερνητικών οργανισμών.

Πίνακας 2. Αξιολόγηση του Φυσικού Κεφαλαίου

Περιοχή	Νομισματική Προσέγγιση	Μη-Νομισματική Προσέγγιση
Κίνα	1,0%	7,8%
Υπόλοιπη Ασία	1,9%	21,0%
Λατινική Αμερική/Καραϊβική	8,7%	28,6%
Μέση Ανατολή/Βόρειος Αφρική	1,4%	3,5%
Υπόλοιπη Αφρική	3,4%	12,6%
Ανατολική Ευρώπη	7,0%	13,8%
Χώρες Υψηλού Εισοδήματος	67,8%	21,5%

Πίνακας 3. Επιλογή από τις Παγκόσμιες Στατιστικές

Παγκόσμιο Ετήσιο Ακαθάριστο Εισόδημα 1,0 US \$23 Τρις

Μη Αμειβόμενη Γυναικεία Εργασία	US \$11 Τρις
Ελλιπώς Αμειβόμενη Γυναικεία Εργασία	US \$5 Τρις
Καταστροφή του Φυσικού Κεφαλαίου	;;;;;
Ημερήσια Διακίνηση Κεφαλαίου στη Χρηματαγορά	US \$1 Τρις
Ετήσια Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια	US \$40 Δις
Ετήσιοι Αναπτυξιακοί Πόροι της Διεθνούς Τράπεζας	US \$27 Δις
Ετήσια Αναπτυξιακή Βοήθεια από ΜΚΟ	US \$5,5 Δις
Ετήσιοι Ιδιωτικοί Πόροι προς τις Αναπτυσσόμενες Χώρες	US \$180 Δις

Μελετώντας αυτά τα δεδομένα γείρονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- Παρά τον πλούτο των στοιχείων και της πληροφόρησης, υπάρχουν πολύ βασικά μεγέθη, τα οποία δεν έχουμε τον τρόπο να αξιολογήσουμε, όπως είναι η μη αμειβόμενη εργασία των γυναικών και η εξάντληση του φυσικού πλούτου
- Η άνιση κατανομή του πλούτου και του εισοδήματος, η οποία έχει λάβει τρομερές διαστάσεις, δεν δείχνει τάσεις βελτίωσης.
- Δεν μπορούμε και δεν επιτρέπεται πλέον να αγνοήσουμε ή να αναβάλουμε την εφαρμογή ορισμένων βασικών κανόνων ισότητας, όπως είναι η ίση αμοιβή για ίση εργασία, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και, πάνω απ' όλα, η αποτελεσματική προστασία του βίου.
- Η επίσημη βοήθεια προς τον αναπτυσσόμενο κόσμο είναι μηδαμινή, όταν συγκρίνεται με τους πόρους που ελέγχει ο ιδιωτικός επιχειρηματικός τομέας, που συνοψίζονται ενδεικτικά, στο ότι 1 τρις δολάρια ημερησίως κινούνται μέσω της χρηματαγοράς.
- Οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί, που εκπροσωπούν την κοινωνία, έχουν απόψεις διαφορετικές από τον ιδιωτικό και δημόσιο επιχειρηματικό κόσμο και έχουν πλέον γίνει μία πολύ σοβαρή δύναμη που επηρεάζει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη. Ενδεικτικά το 1992 οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί διοχέτευαν στον αναπτυσσόμενο κόσμο 5,5 δις δολάρια.

Έχει γίνει επίσης εμφανές, μέσα στη δυναμική της διεθνούς οικονομίας, ότι υπάρχουν τρεις βασικές τάσεις σχετικά με το θέμα που συζητούμε σήμερα:

- Η τάση προς ιδιωτικοποίηση, ο αυξανόμενος ρόλος του ιδιωτικού επιχειρηματικού κόσμου στη διεθνή οικονομία, συμπεριλαμβανομένων και των αναπτυσσόμενων χωρών. Οι κυβερνήσεις, σε όλον τον κόσμο, έχουν ξεκινήσει μαζικά προγράμματα ιδιωτικοποίησης της δημόσιας περιουσίας, όπως είναι επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας, κατοικίες κ.λπ. με το σκεπτικό, ότι θα γίνουν πιο αποδοτικές και θα συμβάλουν περισσότερο στην ανάπτυξη των οικονομιών. Οι κυβερνήσεις, όπως προαναφέραμε, προσβλέπουν στον ιδιωτικό επιχειρηματικό κόσμο, για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την οικονομική ανάπτυξη και την ανάληψη ηγετικών πρωτοβουλιών.
- Η αυξανόμενη συνειδητοποίηση της αξίας της προστασίας του περιβάλλοντος. Το αξίωμα, ότι η επιχείρηση των επιχειρήσεων είναι η επιχείρηση δεν είναι πλέον αποδεκτό. Η νέα αντίληψη διακηρύττει πως ο ιδιωτικός επιχειρηματικός κόσμος θα πρέπει να αντιμετωπίσει επίσης τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Και, όπως προαναφέρθηκε, δεν είναι μόνο δίκαιο, αλλά απαραίτητο και αναπόφευκτο και επιπλέον, το βασικότερο, είναι και επικερδές για τις επιχειρήσεις να εφαρμόσουν συστήματα που είναι φιλικά προς το περιβάλλον, τη λεγόμενη "πράσινη" επιχειρηματική στρατηγική, δηλ. στρατηγική φιλική προς το περιβάλλον.
- Ο αυξανόμενος ρόλος που παίζουν οι εκπρόσωποι των κοινωνικών οργανώσεων, των λεγόμενων μη-κυβερνητικών οργανισμών σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτοί αποτελούν τον κρίκο στην αλυσίδα που θα δώσει λύσεις στο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε σχετικά με την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί και οι Ιδιωτικοί Εθελοντικοί οργανισμοί, που είναι μία άλλη κατηγορία εκπροσώπων της κοινωνίας, μπορεί να έχουν διαφορετική έμφαση στις επιδιώξεις τους, (π.χ. θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, εξάλειψη των διακρίσεων μεταξύ φύλων, οικονομική δικαιοσύνη, ανθρώπινα δικαιώματα κ.λπ.) αλλά όλοι αποβλέπουν στη βελτίωση της μακρο- και μικροοικονομικής πολιτικής, η οποία θα οδηγήσει σε καινούργιο κοινωνικοοικονομικό πρότυπο καθώς και σε πιο παραδεκτές αντιλήψεις, όσον αφορά το πραγματικό κόστος ανάπτυξης. Αντιλήψεις για το τι είναι κέρδος, που δεν θα βασίζονται μόνο στην αριθμητική αξιολόγηση των διαφόρων παραγόντων που καθορίζεται μέσω του σημερινού συστήματος αγοράς, αλλά επίσης θα περιλαμβάνουν και αξίες για παράγοντες, όπως η αμοιβή της οικιακής εργασίας, η καταστροφή των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι ηθικές αρχές, η κοινωνική δικαιοσύνη και μία διευρυνόμενη έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ενδεικτική είναι η εμπειρία του περασμένου Σεπτεμβρίου στο Πεκίνο, όπου εκπρόσωποι 3.000 μη-κυβερνητικών οργανισμών είχαν θέση επίσημο παρατηρητή στη συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για τις γυναίκες και κατόρθωσαν έτσι να επηρεάσουν το αποτέλεσμα του συνεδρίου. Δέκα χρόνια πριν, στο Ναϊρόμπι, ήταν μόνο 300 εκπρόσωποι των μη-κυβερνητικών οργανισμών και οι περισσότεροι από αυτούς δεν είχαν επίσημη θέση. Στο Πεκίνο, οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων συμβουλευόνταν τους εκπροσώπους των μη-κυβερνητικών οργανισμών εκ των προτέρων για τη διαμόρφωση της θέσεως της αντιπροσωπείας.

Επίσης, το ίδιο συνέβη, σε μικρότερο βαθμό, και το 1992 στο Ρίο ντε Τζανέιρο στη Διάσκεψη Κορυφής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, το 1994 στο Κάιρο στη συνδιάσκεψη για τον πληθυσμό και το 1995 στην Κοπεγχάγη στη Διάσκεψη Κορυφής για την Κοινωνική Πολιτική. Μερικοί μπορεί να αμφισβητήσουν ή να αναρωτηθούν για τη συμβολή των διασκέψεων αυτών στις εξελίξεις. Ανεξάρτητα από το βαθμό, στον οποίο τα συνέδρια αυτά επηρεάζουν τις εξελίξεις ενδιαφέρει το γεγονός, ότι οι εκπρόσωποι των μη-κυβερνητικών οργανισμών παίζουν σημαντικό ρόλο.

Έχοντας τα ανωτέρω υπ' όψιν είναι εύλογο να αναμένει κανείς, πως οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί θα παίξουν σημαντικό ρόλο και στην ανάπτυξη του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα.

Το βασικό ερώτημα είναι: Ποιες είναι οι συσχετίσεις μεταξύ της στρατηγικής των επιχειρήσεων και των επιδιώξεων των μη κυβερνητικών οργανισμών ή τα προγράμματα δράσεως, που θα μπορέσουν να δέσουν τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και των πολιτικών και κοινωνικών ομάδων;

Μερικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν τόσο στις βασικές δυνάμεις όσο και στους παράγοντες που επηρεάζουν τον όλο μηχανισμό της παραγωγής. Οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί για παράδειγμα μπορούν να επηρεάσουν τα καταναλωτικά πρότυπα των κρατών και με αυτόν τον τρόπο να είναι οι κρίκοι σύνδεσης των επιδιώξεων και της στρατηγικής των επιχειρήσεων.

Το αποτέλεσμα του συνεδρίου στο Ρίο το 1992, το γνωστό ως Πρόγραμμα Δράσης Agenda 21, κατέληγε στο συμπέρασμα, ότι "μία κύρια αιτία της συνεχιζόμενης καταστροφής του περιβάλλοντος είναι ο μη βιώσιμος ρυθμός κατανάλωσης, που επηρεάζει την παραγωγή, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες." Επίσης, έδινε έμφαση στην ευθύνη του ανεπτυγμένου κόσμου, να αναλάβει την πρωτοβουλία, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές. Το σημείο αυτό περιγραφικά παρουσιάζει ο ποιητής Babs Sivertsen:

*Παράγουμε για να καταναλώνουμε
καταναλώνουμε για να παράγουμε
Αλλά κάπου μέσα στον κύκλο
υπάρχει μία βίδα που χαλάρωσε*

*Παράγουμε για να καταναλώνουμε
και δουλειά μας έγινε η κατανάλωση
καταναλώνουμε τη βάση της ζωής
της δικής μου και της δικής σου*

Η έλλειψη χρηματικών πόρων δεν είναι το μόνο πρόβλημα. Σύμφωνα με τα λόγια του Γενικού Διευθυντή της Παγκόσμιας Ένωσης για την Προστασία του Περιβάλλοντος (World Conservation Union, IUCN), David McDowell, τον Οκτώβριο του 1995:

Η αύξηση των χρηματικών πόρων και μόνο, παρά τις ευνοϊκές της επιπτώσεις, δε λύνει τα προβλήματα της Περιβαλλοντικά Βιώσιμης Ανάπτυξης, εάν δε συνοδεύεται και από άλλα μέτρα για την προστασία του Βίου. Εμπόδια, θεσμικά και πολιτικά καθιστούν μη αποδοτική την ροή των κεφαλαίων. Η αναπροσαρμογή των υπαρχόντων μεθόδων κατανάλωσης πρέπει να είναι μία βασική επιδίωξη.

Χρειαζόμαστε νέες στρατηγικές συνεργασίες μεταξύ των πολιτικών και οικονομικών παραγόντων. Είναι απαραίτητη η εξουσιοδότηση και κινητοποίηση των ενδιαφερόμενων (κράτη, μη κυβερνητικοί οργανισμοί και άλλοι παράγοντες, που ενέχονται ευθέως στη διαχείριση των αποθεμάτων) και η καταπολέμηση της ενδογενούς απάθειας του κρατικού και εν γένει του θεσμικού μηχανισμού, για να επιτευχθεί μία περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο ρόλος του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα και οι πόροι τους οποίους διακινεί είναι βασικός παράγων. Οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί επίσης έχουν αποδειχθεί πολύ αποδοτικοί στη διοχέτευση πόρων προς τη βάση. Οι κοινότητες παίζουν όλο και πιο σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη.

Η συντονισμένη προσπάθεια όλων των κοινωνικοοικονομικών φορέων, που είναι απαραίτητη για την αναπροσαρμογή του θεσμικού, νομικού, κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου, θα παίξει το ρόλο του καταλύτη στην προσπάθεια για την προστασία του βίου, παράλληλα με την εξάλειψη της φτώχειας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων.

Τέσσερις παράγοντες έχουν ιδιαίτερα σημασία στην καθοδήγηση αυτής της προσπάθειας: η τεχνολογία, το κεφάλαιο, η συλλογική διοίκηση, και οι αγορές και επιλογές των καταναλωτών:

- Τεχνολογία. Πρέπει να διαμορφωθούν στρατηγικές συνεργασίες μεταξύ πολιτικών, επιχειρήσεων και ιδιωτικών οργανισμών, για την ανάπτυξη, διακίνηση από το βορρά προς το νότο και εφαρμογή καινούργιων μεθόδων τεχνολογίας φιλικών προς το περιβάλλον και το βίο.
- Κεφάλαιο. Η περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη αναμένεται, ότι θα βασίζεται όλο και περισσότερο στη δραστηριότητα και πρωτοβουλία του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα και την πρωτοβουλία ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών οργανώσεων.
- Συλλογική Διοίκηση: Η μη αποδοτικότητα του κρατικού μηχανισμού τονίζει την ανάγκη δημιουργίας καινούργιων μεθόδων διαχείρισης του φυσικού και ανθρώπινου πλούτου με βάση τη συνεργασία των διαφόρων φορέων. Σύγχρονες τάσεις προς ιδιωτικοποίηση, αποκέντρωση και κινητοποίηση των ιδιωτών παρέχουν τις δυνατότητες για δημιουργία νέων συνεργασιών στη διαχείριση του βίου και του ανθρώπινου δυναμικού ειδικότερα.
- Αγορά και Καταναλωτικές Επιλογές. Οι επιλογές των καταναλωτών στην αγορά είναι πολύ αποτελεσματικός τρόπος για την επιρροή και κατεύθυνση της παραγωγής από τους ιδιώτες. Οι καταναλωτές αν και έχουν τη δυνατότητα, συνεργαζόμενοι μεταξύ τους, να ελέγχουν την παραγωγή και τη διαχείριση του φυσικού και ανθρώπινου πλούτου, γίνονται θύματα απατηλών διαφημίσεων και, χωρίς να το καταλαβαίνουν, υπαίτιοι της καταστροφής του βίου.

Η συνεργασία της Παγκόσμιας Τράπεζας με μη-κυβερνητικούς οργανισμούς

Η Παγκόσμια Τράπεζα, σε συνεργασία με μη-κυβερνητικούς οργανισμούς, μπορεί να βοηθήσει να αναπτυχθούν μερικές ιδέες συνεργασίας, ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους μη-κυβερνητικούς οργανισμούς. Περισσότερα από το 50% των προγραμμάτων που εγκρίθηκαν για το 1994 (150 από τα 229) έχουν πρόβλεψη για συμμετοχή μη-κυβερνητικών οργανισμών. Αυτό αποτελεί μία αύξηση κατά 30% από τα δύο προηγούμενα χρόνια, σε τρία επίπεδα, το λειτουργικό, το οικονομικό και το επίπεδο εργασίας και πολιτικής. Σύμφωνα με την Αναφορά της Παγκόσμιας Τράπεζας FY 1994 p. III: "Η συμμετοχή των μη-κυβερνητικών οργανισμών στα αναπτυξιακά προγράμματα έχει αποδειχθεί, ότι βελτιώνει την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των

δραστηριοτήτων της Τράπεζας και υποστηρίζει την υπευθυνότητα."

Η Παγκόσμια Τράπεζα συνεργάζεται με κυβερνήσεις με σκοπό την εύρεση ευκαιριών για συμμετοχή μη-κυβερνητικών οργανισμών στο σχεδιασμό και την εκτέλεση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσαν οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί να βοηθήσουν με συμβουλές, σχεδιασμό, εφαρμογές, αξιολόγηση και συγχρηματοδότηση.

Σήμερα γίνεται όλο και πιο σημαντικός ρόλος των μη-κυβερνητικών οργανισμών στα προγράμματα της παγκόσμιας τράπεζας, γιατί αντικατοπτρίζουν τις απόψεις του κοινού στο σχεδιασμό των προγραμμάτων. Μερικοί μη-κυβερνητικοί οργανισμοί έχουν κάνει δημοσκοπήσεις για τις ανησυχίες του κοινού που επηρέασαν αυτόν το σχεδιασμό. Για να ισχυροποιήσουμε και να βελτιώσουμε αυτή τη συνεργασία, η Παγκόσμια Τράπεζα:

- Χρηματοδοτεί Υποπρογράμματα των Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών. Ένας μηχανισμός ο οποίος χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο από την Παγκόσμια Τράπεζα είναι οι "Κοινωνικοί Πόροι," οι οποίοι προωθούν πόρους σε υποπρογράμματα που προτείνουν δημόσιοι, ιδιωτικοί ή εθελοντικοί (επίσημοι ή ανεπίσημοι) οργανισμοί, που ξεκινούν από τις απαιτήσεις του κοινού. Ένας από τους σαφείς στόχους των κοινωνικών πόρων, είναι συχνά η ενίσχυση των αποκεντρωμένων μηχανισμών μεταφορών, υποστηρίζοντας τοπικούς οργανισμούς οι οποίοι ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες. Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει υποστηρίξει μέχρι τώρα 28 Κοινωνικούς Πόρους σε 22 χώρες, με κόστος 1,3 δις \$ΗΠΑ. Το πρώτο από αυτά ήταν στη Βολιβία το 1987.
- Χρησιμοποιεί Μη-Κυβερνητικούς Οργανισμούς ως Εκτελεστικούς Πράκτορες. Στο Πακιστάν, για παράδειγμα, ο Οργανισμός Διαχείρισης Εθνικών Αποθεμάτων του Μπαλοχιστάν σκοπεύει να ζητήσει από το Παγκόσμιο Ταμείο για την Προστασία της Φύσης, (WWF) να οργανώσει και να προμηθεύσει την απαραίτητη τεχνική βοήθεια και την επί τόπου εκπαίδευση του προσωπικού. Το ίδιο θα γίνει με τον πληθυσμό της Μπουργκίνα Φάσο και το πρόγραμμα για τον έλεγχο του AIDS.
- Οργανώνει Ειδικά Χρηματοδοτικά Προγράμματα και Νέες Πρωτοβουλίες. Μία πιλοτική πρωτοβουλία για τις μικρο-μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ξεκίνησε το 1994, αποτελούμενη από τρία κοινά προγράμματα με ενεργή συμμετοχή των μη-κυβερνητικών οργανισμών στην ανάπτυξη των ΜΜΕ. Η Παγκόσμια Τράπεζα θα σταθεί δίπλα τους, συμβουλευόμενος τους, βοηθώντας στην εξεύρεση πόρων, καταγράφοντας τα αποτελέσματα και διαδίδοντάς τα, τόσο μέσα όσο και έξω από την Τράπεζα. Ένα "Ταμείο για Νέες Προσεγγίσεις στην Ανθρώπινη και Κοινωνική Ανάπτυξη", ύψους 2 εκατομμυρίων δολαρίων, ιδρύθηκε το 1994 για να βελτιώσει την ποιότητα των λειτουργιών της Παγκόσμιας Τράπεζας στην προώθηση της συμμετοχής και στην ανάληψη κοινωνικών εκτιμήσεων.
- Οργανώνει Μικρά Χρηματοδοτικά Προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά ξεκίνησαν το 1983 και υποστηρίζουν συνέδρια και σεμινάρια, εκδόσεις, δραστηριότητες δικτύων και άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με την πληροφόρηση. Το 1994 χρηματοδοτήθηκαν 39 προγράμματα με μέσο ποσό \$12.000 ΗΠΑ.

Μία νέα δυνατότητα, πρόκληση για τη λειτουργική συνεργασία της Παγκόσμιας Τράπεζας με μη-κυβερνητικούς οργανισμούς και την υποστήριξη τους έχει προέλθει από την Συνθήκη Ειρήνης Ισραηλινών-Παλαιστίνιων, που υπεγράφη το Σεπτέμβριο του 1993. Σήμερα υπάρχουν πάνω από 1.000 μη-κυβερνητικοί οργανισμοί, τόσο Παλαιστινιακοί, όσο και ξένοι, οι οποίοι έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική ασφάλεια, τόσο στη Δυτική Όχθη όσο και στη λωρίδα της Γάζας. Τον Οκτώβριο του 1993, η διεθνής κοινότητα, προσέφερε πάνω από 2 εκατομμύρια δολάρια, ως οικονομική βοήθεια για το διάστημα 1994-98 και ζητήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα να προσφέρει τα τεχνικά θεμέλια και το πλαίσιο για την αποτελεσματική χρήση αυτής της βοήθειας. Ανταποκρινόμενη η Παγκόσμια Τράπεζα παρήγαγε ένα Σχέδιο Επείγουσας Βοήθειας και ένα Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας, τα οποία σχεδιάστηκαν, ώστε να χρησιμοποιήσουν το τοπικό διαθέσιμο δυναμικό κατά την εφαρμογή τους. Τον Ιανουάριο του 1994 ιδρύθηκε το Ειρηνευτικό Ταμείο Johan Jorgen Holst, για να καλύπτει το κόστος εκκίνησης καθώς και το πρόσθετο κόστος και από το Σεπτέμβριο του 1994 αυτό το Ταμείο έχει λάβει 62 εκατομμύρια δολάρια ως δωρεές από 15 χώρες.

Η Δρ. **Ιουλία Πανουργιά-Κλώνη** είναι οικονομολόγος, Διεθνής Σύμβουλος της Διεθνούς Τράπεζας και πρόεδρος της Διεθνούς Εταιρείας Επενδυτικής και Εμπορικής Στρατηγικής «Πράξις». Ειδικεύεται σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινων και φυσικών πόρων, περιβαλλοντικής προστασίας και οργάνωσης κοινών επιχειρήσεων με την Ε.Ε. και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ήταν υπεύθυνη των Αναφορών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Επιτροπής Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων των ΗΠΑ, διηύθυνε το οικονομικό γραφείο της Ελληνικής Πρεσβείας στην Ουάσινγκτον και ήταν Μόνιμη Αντιπρόσωπος σε Διεθνείς Χρηματοδοτικούς/Αναπτυξιακούς Οργανισμούς. Έχει συμμετάσχει σε διεθνείς συναντήσεις, έχει παρουσιάσει εκτεταμένα την πολιτική της Διεθνούς Τράπεζας και την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας και έχει στο ενεργητικό της πλήθος δημοσιεύσεων.